TAARIFA YA CHUO CHA MAENDELEO YA MICHEZO MALYA KWA MHE. WAZIRI WA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO

Mhe. Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo.

Mkurugenzi wa Maendeleo ya Michezo

Waheshimiwa wageni mliombatana na Mh. Waziri

Viongozi wa serikali na vyama vya siasa

Washiriki wa mafunzo

Watumishi wenzangu

Waandishi wa habari

Mabibi na mabwana

Awali ya yote napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutupa uhai na kukuwezesha wewe na wageni wote kufika salama hapa chuoni kwetu Malya.

Mheshimiwa Waziri nikupongeze pia kuteuliwa kuwa waziri katika Wizara yetu ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo.

Napenda kukukaribisha sana chuoni kwetu Malya. Uweze kujua machache kwa muda huu na kupata picha halisi ya chuo chetu.

Chuo hiki kina ukubwa wa ekari 160.91.eneo la chuo liko katika wilaya mbili wilaya ya Kwimba Mkoa wa Mwanza na wilaya ya Maswa Mkoa wa Simiyu. Eneo lililoko kwimba lina ukubwa wa ekari 91.028 (36.411Ha) na eneo lililoko Maswa lina ukubwa wa ekari 69.88 (27.95Ha)

Chuo hiki kilianza mwaka 1979, kikitoa mafunzo ya cheti, na ilipofikia mwaka 2005 chuo kilianza kutoa elimu ya stashahada ya michezo Stashahada hii iko katika Nyanja kuu tatu; 1.Stashahada ya Uongozi na utawala katika michezo (Ordinary Diploma in Sports Management and Administration), 2. Stashahada ya elimu ya michezo kwa michezo (Ordinary diploma in Physical Education and Sports), 3. Stashahada ya elimu ya ufundishaji michezo (Ordinary Diploma in Sports Coaching Education). Kozi hizi zote zinachukua miaka miwili.

Chuo hiki kimesajiliwa na Baraza la Elimu ya Ufundi NACTE, kina mitaala iliyoandaliwa na kupitishwa na NACTE na kina ithibati kamili (full accreditation) kutoka NACTE.

Chuo hiki kina watumishi wa ajiriwa wa Wizara 23 na wanachuo 99 wanaosomea stashahada ya michezo.

Mhe. Waziri, Chuo kina madarasa 4 ambayo kwa pamoja yanaweza kuchukua wanachuo 150, tunayo maktaba moja, chumba cha kompyuta kimoja, tunayo hosteli moja yenye uwezo wa kuchukuwa wanachuo 128. Tunazo nyumba za watumishi 44 Tunavyo viwanja vya michezo; uwanja wa mpira wa miguu, uwanja wa netiboli , uwanja wa mpira wa wavu na uwanja wa mpira wa kikapu. Aidha, chuo kina uwanja wa ndani ambao unaweza kuchezea michezo zaidi ya sita. Mpira wa kikapu, mpira wa wavu, mpira wa mikono, Netiboli, mpira wa vinyoya , tenisi, mpira wa meza n.k

Mheshimiwa Waziri, pamoja na mafunzo ya stashahada ya michezo chuo hiki kimekuwa kikiendesha kozi za muda mfupi (wiki moja mpaka wiki mbili) kwa waalimu na wadau mbalimbali wa michezo mafunzo haya

tulianza kuyafanya toka mwaka 2015. Mafunzo haya tumekuwa tukiyafanya zaidi wakati wa likizo. Mpaka sasa tumeshatoa mafunzo kwa washiriki wapatao mia tatu sitini na tano (365).

Mheshimiwa Waziri, washiriki wapatao 69 ndio wanaohitimisha mafunzo yao leo, wahitimu hawa wametoka katika halmashauri mbalimbali hapa Tanzania bara wakihusisha mikoa kumi na saba. Wamekuwa hapa kwa takribani wiki mbili na wamesoma masomo yafuatayo; Riadha, Netiboli, Mpira wa kikapu, Mpira wa wavu, Mpira wa mikono na mpira wa miguu. Mafunzo haya ni mafunzo ya awali ya kumsaidia mshiriki kutoa mafunzo katika eneo lake. Aidha, mafunzo haya ni maandalizi kwa wale watakaoomba kujiunga na mafunzo ya stashahada katika chuo chetu.

MAFANIKIO CHUONI

Mheshimiwa waziri, chuo hiki kimepata mafanikio mbalimbali toka kianzishwe

- a) Wahitimu mbalimbali wa chuo hiki wameweza kusomea shahada za michezo
- b) Wahitimu wa chuo hiki wamekuwa maafisa michezo katika halmashauri na manispaa mbalimbali hapa nchini mfano, kwimba, mwanza jiji, Chalinze, ubungo n.k
- c) Wahitimu wamekuwa makocha katika timu mbalimbali nchini
- d) Wahitimu wengine ni waalimu wa michezo katika shule mbalimbali
- e) Chuo kimepata ithibati kamili toka Baraza la Elimu ya Ufundi (NACTE). Hivyo ni chuo chenye ubora unaokubalika ndani na nje ya nchi yetu.

- f) Chuo kimetoa wahitimu mbalimbali wa kozi fupi wapatao 365. Wengine wamejiunga na kozi za stashahada na wengine wameomba kujiunga na kozi za stashahada ya michezo
- g) Tumeanza kutoa mafunzo kwa vijana walioko katika mazingira yetu lengo letu ni kuwa na timu nzuri za watoto ambazo zitakuwa na faida kwa taifa letu hapo baadae.

MATARAJIO YA CHUO

Mheshimiwa Waziri tunatarajia kufanya yafuatayo

- Kuongeza idadi ya wanachuo wa kozi za stashahada kwakuwa bado tunaona kwenye maeneo yetu wanahitajika wataalamu wengi hasa kwenye mashule
- 2. Kuendelea kutoa kozi za muda mfupi ili kuwa na wataalamu wengi zaidi, tunatarajia kuanzisha vituo mbalimbali ili kupunguza umbali wa washiriki wanaokuja huku ili hata wale ambao hawataweza kusafiri waweze kufika katika maeneo yaliyo karibu nao.
- 3. Tunatarajia kuimarisha michezo yetu kwa kuongeza michezo mbalimbali ambayo haijaingia kwenye mitaala yetu.
- 4. Tunatarajia kuimarisha miundombinu yetu ili tuweze kushirikisha wanamichezo wengi kwa wakati mmoja kwakuwa bado tunalo eneo la kutosha.

CHANGAMOTO

Mheshimiwa waziri tunazo changamoto mbalimbali

- A) Maji safi na salama, chuo chetu kina tatizo la upatikanaji wa maji safi, maji tunayotumia hapa ni ya bwawa hivyo tunahitaji kuwa na visima vya maji ambayo yatakuwa safi na salama kwa matumizi.
- B) Mgogoro wa ardhi katika Sehemu ya chuo iliyo kwenye wilaya ya Maswa ambapo eneo hili bado halijapimwa
- C) Miundombinu yetu bado haijatosheleza na iliyopo inahitaji matengenezo; hasa viwanja vya michezo, tunahitaji kuwa na uwanja wa riadha ambao una sifa za kimataifa
- D) Tunahitaji kuongeza hosteli ili tuweze kuchukua wanachuo wengi
- E) Tunahitaji kuwa na ukumbi wa mihadhara na sehemu ya huduma ya chakula
- **E.** Tunahitaji kuwa na vifaa vya michezo ikiwemo vifaa vya mazoezi ya viungo (fitness equipment);
- F. Tunahitaji kuwa na jengo la utawala
- **G.** Chuo chetu kinahitaji kuwa na gari, gari lililopo ni la muda mrefu na linahitaji matengenezo makubwa, aidha, chuo hiki kinaongezeka kwa kasi hivyo ni vyema tukawa na basi la chuo kwa ajili ya safari mbalimbali za kimasomo.

Mikakati ya kukabiliana na changamoto;

- a) Tunatengeneza mahusiano na wadau mbalimbali tunaamini kwa namna moja au nyingine wanaweza kuonyesha mchango wao kwenye maendeleo ya michezo katika eneo hili.
- b) Tunaendelea kushughulikia mgogoro huo kwa kushirikiana na ofisi ya Ardhi Mkoa wa Simiyu pamoja na Wilayani Maswa.
- c) Tunatumia kile tunachokipata katika kurekebisha miundombinu yetu na kununua vifaa mbalimbali vya michezo
- d) Tumewasilisha vipaumbele vyetu katika bajeti ili kitakachopatikana kitumike kutatua changamoto hizo.

Mheshimiwa Waziri, tunaamini kuwa changamoto ndizo zinazoleta fursa hivyo kutokana na changamoto hizo tutakuwa na uwezo wa kupambana na kusonga mbele.

Mheshimiwa waziri, kwakuwa katika ziara yako hii ni pamoja na kutuhitimishia mafunzo yetu ya muda mfupi kwa vijana hawa 69, ninakuomba sana katika kuhitimisha zoezi hili utusaidie kutoa shukrani kwa wakurugenzi wote ambao kwa kuona umuhimu wa michezo na umuhimu wa chuo hiki waliwaruhusu vijana wao kuja kupata mafunzo kwenye chuo chetu. Aidha, kwakuwa washiriki hawa na wengine pia ambao hawakupata nafasi ya kushiriki, wanayo nia ya kujiunga na mafunzo ya stashahada. Chuo chetu cha michezo kiko tayari kupokea maombi ya kujiunga katika stashahada ya michezo.

Mheshimiwa waziri nakushukuru sana kwa kufika na nasema asante sana.

Kielelezo cha makisio.

MAKISIO YA MAHITAJI YA CHUO CHA MAENDELEO YA MICHEZO MALYA

1. Uchakavu wa miundo mbinu;

Tunahitaji kufanya ukarabati wa viwanja vya michezo vifuatavyo;

No	AINA YA	MAKISIO	JUMLA
	KUWANJA		
1	Basketball court	30,000,000	30,000,000
2	Netball court	25,000,000	25,000,000
3	Volleyball court	20,000,000	20,000,000
4	handball	20,000,000	20,000,000
5	Tennis court	30,000,000	30,000,000
JUMLA			125,000,000

- 2. Tuna uhitaji wa uwanja wa riadha, wenye sehemu ya kukimbilia (running track),
- 3. Tunahitaji kuwa na visima viwili vya maji safi na salama makisio 70million
- 4. Vifaa vya michezo
- i) Vifaa vya riadha

SN	KIFAA	IDADI	FEDHA	JUMLA TSH
1	Javelin	20	130,000	2,600,000
2	shotput	20	90,000	1,800,000
3	discus	20	50,000	1,000,000
4	hurdles	20	50,000	1,000,000
5	Jumping	3	300,000	900,000
	matress			
6	Hammer	2	70,000	140,000
9	Starting	8	90,000	720,000
	blocks			
JUMLA				7,260,000

ii) Mipira kwa ajili ya michezo ifuatayo; Soka, mchezo wa kikapu, mpira wa mikono, Netiboli na mchezo wa tennis

JUMLA				3,978,000
5	Tennisballs	60	8000	480,000
4	Handballs	20	50,000	100,000
3	Basketballs	20	98,000	998,000
2	Netballs	20	50,000	1,000,000
1	Soccerballs	20	70,000	1,400,000
No	KIFAA	IDADI	FEDHA	JUMLA

Iii) Vifaa vya mazoezi ya viungo

No	KIFAA	IDADI	FEDHA	JUMLA
1	Treadmills	5	3,500,000	17,000,000
2	Elliptical	4	2,800,000	11,200,000
	crosstrainer			
3	Exercise bikes	4	2,600,000	10,400,400
4	Dumbbell and	1Set	1,800,000	1,800,000
	barbell			
5	medicineballs	4	80,000	320,000
6	Weight benches	8	1,500,000	120,000
7	Champion 4-	2	5,800,000	11,600,000
	waymultfunction			
	machines			
8	Aerobic steps	100	80,000	8,000,000
JUMLA				60,320,400

5. Majengo

sn	Aina ya jengo	idadi	uwezo	makisio	jumla
1	Hostel	1	200	1.5 bil	1.5bil
2	Ukumbi/ bwalo	1	300	1bil	1bil
3	Jengo la	1	Ofisi	1.5bil	1.5bil

	utawala	20	
JUMLA			3.5 Bilioni

Upatikanaji wa vifaa tajwa pamoja na ujenzi wa majengo hayo, utasaidia kuongeza programmu mbalimbali ambazo zitatoa wataalamu wakutosha katika nchi yetu.